

full dominical

Església de Menorca

Número 1980 - Any XXXIX - 12 juliol 2020

Vida pública: tasca política

Agustí Anglada

- ✓ El Compendi de la Doctrina Social de l'Església incideix en la importància de la vida associativa, descrivint-la com a **"servei, signe i expressió de la caritat"** en els diferents àmbits de la vida quotidiana, ja que el projecte de Déu sobre l'home reclama actuació en la vida social i pública.
- ✓ Molts laics compromesos senten l'abandonament, la solitud i el desemparament eclesial. Necessitem un laïcat cívicament i institucionalment preparat; **"major d'edat"**, disposat a ser sal, llum i ferment cultural. Les escoles de ciutadania segueixen sent una urgència eclesial per estimular la participació crítica en totes les dimensions de la vida pública.
- ✓ És un compromís madur, fruit de l'amor cristià. Quan falta aquest esperit, apareixen els vicis de la corrupció, de la negació del dret, de l'enriquiment il·legal, de la tendència a perpetuar-se en el poder, de la xenofòbia, del racisme, del rebuig a la cura de la Terra; tot això és públicament conegut.
- ✓ Emergeix la necessitat d'una política més autèntica i exemplar, generadora de confiança. Avui més que mai, tots necessitem "artesans de la pau".
- ✓ En aquest apostolat laïcal hi ha principis innegociables (Benet XVI):

1. La protecció de la vida des de la concepció fins a la mort natural.
 2. Reconeixement i promoció de la família.
 3. El dret dels pares a educar els seus fills.
- ✓ Conscients del canvi radical que s'està produint, es requereix una renovada **"ètica de la cura"**, recuperant el compromís laïcal en:
 1. Curar persones, reivindicant el valor de la dignitat de la vida humana, amb polítiques d'atenció especial a l'educació, a la formació laboral especialitzada i sistemàtica, al diagnòstic de les vulnerabilitats.
 2. Tenir cura dels vincles amb totes aquelles organitzacions, siguin del pensament polític que siguin, que permetin dignificar el valor de la família, principal dic de contenció de la desestructuració social.
 3. Estendre ponts, metàfora de l'espai comunicatiu entre responsabilitat i solidaritat:
 - a) El primer pont és el que manté i valora totes les capacitats personals i les prioritza, elevant les aptituds i el reconeixement social dels professors com a col·laboradors essencials dels pares en el creixement dels infants.
 - b) El segon pont és el vincle veïnal, **"espai de trobada"** del qual parla el Papa

Francesc, posant a disposició eines de solidaritat i gratuïtat.

c) Tercer pont és el polític. Un laïcat madur i responsable que s'esforci perquè la cultura del ressentiment i l'odi sigui substituïda per la concòrdia i la reconciliació. És una tasca prioritària i que s'haurà de mantenir en contra de les ideologies de "pensament únic".

Pensaments

ADOLESCENTS I CRISTIANISME

Foto: Daniel Nieto en Pexels

Sóc perfectament conscient de les meves infinites mancances. Conseqüentment sé, tenint present la famosa frase de Sòcrates, que no sé absolutament res. Però si d'alguna cosa puc parlar una mica –tan sols una mica– és de literatura i adolescents. De fet, he estat professor durant quasi quaranta anys i més de deu mil alumnes han passat per les meves aules. I, oh, sorpresa!, puc assegurar que la imatge que la societat té dels adolescents és totalment errònia. Contràriament del que es pensa, els nostres joves són idealistes i s'enfronten a les injustícies amb coratge i valentia. Tenen, en definitiva, un sentit molt arrelat i encara no malmès del que constitueix una utopia. L'errada potser sigui fruit que tan sols els que fan soroll –minoritaris– resulten visibles. Però si acceptem aquesta premissa, ens haurem, llavors, d'enfrontar a una pregunta força incòmoda: Per què s'han allunyat de Déu, de Crist?

El seu missatge, després de vint segles, continua essent fresc, revolucionari, extraordinari... Un missatge que, de segur, engrescaria els nostres fills, encara que també planteja uns compromisos difícils d'assumir en plena adolescència. Però -insisteixo-, tot i això, més d'un s'hi apuntaria ja que Crist és una llum que ningú no pot deixar de mirar. Què succeeix, doncs? Els pares han tirat la tovallola? Han deixat de donar testimoni? No es parla amb els al·lots de Crist? I la societat? I els cristians en general? Som, per a ells, un referent coherent? Hauríem d'analitzar-ho, ara, aquí... Perquè són el futur de la nostra Fe. I Crist els espera, des de fa ja massa, amb les seves mans d'amor i misericòrdia obertes... Som, en definitiva, els adults, llum i sal, eines al seu servei?

Juan Luis Hernández

Diumenge XV de Durant l'Any

Cicle A

Lectura del llibre del profeta Isaïes 55, 10-11

Diu el Senyor: "Així com la pluja i la neu cauen del cel i no hi tornen, sinó que amaren la terra, la fecunden i la fan germinar, fins que dona el gra per a la sembra i el pa per a menjar, així serà la paraula que surt dels meus llavis: no tornarà infecunda, sense haver fet allò que jo volia i haver complert la missió que jo li havia confiat."

Salm responsorial 64

R: **La llavor caigué en bona terra i donà fruit.**

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma 8, 18-23

Germans: Jo pens que els sofriments del món present no són res comparats amb la felicitat de la glòria que més tard s'ha de revelar en nosaltres. Perquè tot l'univers creat està atent, esperant que es reveli d'una vegada la glorificació dels fills de Déu. L'univers creat s'ha trobat sotmès a una situació absurda, no perquè ell ho hagi volgut, sinó que un altre l'hi ha sotmès, donant-li, però, l'esperança que un dia serà alliberat de l'esclavatge d'aquesta situació desgraciada, per obtenir la llibertat, que és la glorificació

dels fills de Déu. Sabem prou bé que fins ara tot l'univers creat gemega i sofreix dolors com la mare quan infant. Però no és ell tot sol. També nosaltres els qui ja posseïm l'Esperit com a primers fruits de la collita que vindrà, gemegam també interiorment, esperant l'hora que serem plenament fills, quan el nostre cos serà redimit.

Lectura de l'Evangelí segons sant Mateu 13, 1-9

Aquell dia Jesús sortí de casa i s'assegué devora la mar. Era tanta la gent que es reuní entorn d'ell, que pujà a una barca i s'hi assegué. Tota la gent es quedà devora l'aigua i ell els parlà llargament en paràboles. Digué: "El sembrador va sortir a sembrar. Quan sembrava, una part de la llavor caigué arran del camí, vingueren els ocells i se la menjaren. Una part caigué en un terreny rocós, on hi havia poca terra. Tot d'una va néixer, ja que la terra era poc fonda, però, com que no tenia arrels, quan sortí el sol, amb la calor s'assecà. Una part caigué entre els cards, però els cards van créixer i l'ofegaren. Una part caigué a la terra bona i donà fruit: o cent, o seixanta, o trenta. Qui tenguí orelles, que ho senti."

Lectura del libro de Isaïas 55, 10-11

Esto dice el Señor: «Como bajan la lluvia y la nieve del cielo, y no vuelven allá sino después de empapar la tierra, de fecundarla y hacerla germinar, para que dé semilla al sembrador y pan al que come, así será mi palabra, que sale de mi boca: no volverá a mi vacía, sino que cumplirá mi deseo y llevará a cabo mi encargo».

Salmo responsorial 64

R: **La semilla cayó en tierra buena y dio fruto.**

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos 8, 18-23

Hermanos: Considero que los sufrimientos de ahora no se pueden comparar con la gloria que un día se nos manifestará. Porque la creación, expectante, está aguardando la manifestación de los hijos de Dios; en efecto, la creación fue sometida a la frustración, no por su voluntad, sino por aquel que la sometió, con la esperanza de que la creación misma sería liberada de la esclavitud de la corrupción, para entrar en la gloriosa libertad de los hijos

de Dios. Porque sabemos que hasta hoy toda la creación está gimiendo y sufre dolores de parto. Y no solo eso, sino que también nosotros, que poseemos las primicias del Espíritu, gemimos en nuestro interior, aguardando la adopción filial, la redención de nuestro cuerpo.

Lectura del santo Evangelio según san Mateo 13, 1-9

Aquel día, salió Jesús de casa y se sentó junto al lago. Y acudió a él tanta gente que tuvo que subirse a una barca; se sentó, y toda la gente se quedó de pie en la orilla. Les habló muchas cosas en parábolas: «Salió el sembrador a sembrar. Al sembrar, un poco cayó al borde del camino; vinieron los pájaros y se lo comieron. Otro poco cayó en terreno pedregoso, donde apenas tenía tierra, y, como la tierra no era profunda brotó enseguida; pero, en cuanto salió el sol, se abrasó y por falta de raíz se secó. Otra cayó entre abrojos, que crecieron y la ahogaron. Otra cayó en tierra buena y dio fruto: una, ciento; otra, sesenta; otra, treinta. El que tenga oídos, que oiga».

evangelí i vida

Qui tenguí orelles, que escolti! (I)

Vicent Llabrés

La litúrgia d'aquest diumenge ens proposa la paràbola del sembrador. Consta de tres parts: la tercera és pràcticament repetició de la primera, i és un recurs de l'evangelista per ressaltar la part central, on es troba el nucli del missatge que ens vol donar.

Tot i que aquesta paràbola s'anomena del sembrador, en realitat no parla del sembrador sinó que dels terrenys sembrats. No ens vol presentar un sembrador inexpert que sembra on no pot collir. L'únic que ens vol dir sobre el sembrador és que sembra la seva llavor amb abundància i per tot, la llavor és de

bona qualitat. Amb tot, tampoc vol parlar-nos de la llavor sinó del terreny que la rep: és a dir: els oients.

Cada oient és el terreny que rep la llavor, la qual donarà fruit segons la manera de ser rebuda. I aquí hi ha el missatge d'aquesta paràbola: en relació a la "llavor-paraula" que és sembrada amb abundància, cada oient pot ser impermeable, com la terra de camí; superficial, com el terreny pedregós; atabalat per mil altres coses, com el terreny ple de cards; o receptiu, com la terra bona.

A la part central del relat trobem dues frases dirigides a oients diferents:

> (a tothom) " Qui tenguí orelles, que escolti "

> (als deixebles) "Però feliços vosaltres, perquè teniu ulls que veuen i orelles que hi senten ..."

Amb Jesús descobrim que Déu ens parla a través de la vida de les persones. De manera intensa i insistent ens parla a través dels gemecs dels oprimits. No és gens còmode sentir-los. Ens treu de la nostra "tranquil·litat" en la que esteim instal·lats, sobretot si formem part del món dels poderosos o d'alguna manera som beneficiaris de l'opressió que ells practiquen.

Iconografia en claus de bóveda (4)

La Asunción de María

Guillermo Pons Pons

En todas las iglesias cuya titularidad era la de María, Madre de Dios, no solía faltar una especial consideración del misterio de su Asunción al cielo en cuerpo y alma. En la de Ciutadella hubo una capilla dedicada a este misterio, y en ella se custodiaba la imagen de Virgen yacente, que era una muy arraigada tradición en las tierras de la Corona de Aragón el representar la muerte «feliz y dichosa» de santa María como el camino e inicio de su glorificación en el cielo.

En la clave de bóveda de la Catedral, destinada al recuerdo de ese triunfo de Nuestra Señora, pintada en 1634, se la

Catedral de Menorca.
Foto: Toni Barber

representa subiendo al cielo por manos de dos ángeles que suavemente la van elevando. La pintura de esta escena viene a ser como la más luminosa de todas las

que aparecen en la diversas claves de bóveda. La Virgen va vestida con una túnica de especial blancura y su manto azul evoca el color de la bóveda celeste. El abad cisterciense san Elredo de Rievaulx predicando sobre la Asunción decía: «Apareció la bienaventurada María como auro-
ra en el resplandor de la fe, en la luz de la castidad, y con su aparición precedió a aquella inefable luz que ilumina a todo hombre que viene a este mundo, luz que sigue inmediatamente a María, de la cual nace el sol de justicia, Cristo nuestro Señor». Una antigua cofradía de marineros en Ciutadella sacaba en procesión a la Virgen el día 15 de agosto, fiesta de la Asunción.

Memòria de Càritas Menorca 2019

Un cop més, en la seva memòria anual d'activitats, Càritas ens aporta el nombre de persones acompanyades, accions, programes i recursos invertits. **L'any 2019 Càritas Menorca va acompanyar i assistir a 2.562 persones**, una tasca en la qual són essencials els **331 voluntaris, tècnics, socis, donants i col·laboradors**. El perfil predominant són **dones d'entre 45 i 64 anys**, soles o amb parella i fills. Així mateix, **un 45% d'aquestes persones fa tres o més anys que està rebent suport de Càritas**.

L'organització diocesana ha enfocat la seva acció en la formació, l'ocupació i l'atenció de les necessitats bàsiques i fonamentals de les persones i famílies més vulnerables

de la nostra illa. Respecte a l'impacte de la Covid-19 s'ha fet evident **un augment de l'emergència social** en el darrers mesos, i **la presència de Càritas ha estat essencial per no deixar enrere a ningú**. Des de les **Càritas parroquials** i el **Fons Diocesà de Solidaritat** s'ha atès la demanda d'ajuda d'aquestes famílies i persones tant **amb el repartiment d'aliments com amb ajudes econòmiques** per fer front al pagament del lloguer i del subministraments de la llum i de l'aigua. **Un 30% de persones ha acudit per primera vegada a Càritas Menorca** per demanar ajuda i **ha augmentat un 70% l'ajuda amb vals per cobrir necessitats essencials**. D'altra banda, els mesos de maig i

Foto: Càrites Menorca

juny, **un total de 42 ajudes han anat destinades al pagament del lloguer o habitacions**.

Des del Bisbat volem mostrar el nostre agraïment per totes les mostres de solidaritat i us animam a seguir ajudant. **“Si una persona és capaç de millorar el món, imagineu el que podem fer junts”**.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA

Salms de la 3ª Setmana:

Dg. 12, XV de Durant l'Any: Is 55, 10-11 / Sal 64 / Rm 8, 18-23 / Mt 13, 1-23.

DI. 13, Sant Enric (MLL): Is 1, 10-17 / Sal 49 / Mt 10, 34-11, 1.

Dt. 14, Fèria: Is 7, 1-9 / Sal 47 / Mt 11, 20-24.

Dc. 15, Sant Bonaventura, bisbe i doctor de l'Església (MO): Is 10, 5-7. 13-16 / Sal 93 / Mt 11, 25-27.

Dj. 16, Mare de Déu del Carme (MO): Is 26, 1-9. 12. 16-19 / Sal 101 / Mt 11, 28-30.

Dv. 17, Fèria: Is 38, 1-6. 21-22. 7-8 / Sal Is 38 / Mt 12, 1-8.

Ds. 18, Fèria: Mi 2, 1-5 / Sal 9 / Mt 12, 14-21.

Dg. 19, XVI de Durant l'Any: Sa 12, 13. 16-19 / Sal 85 / Rm 8, 26-27 / Mt 13, 24-43.

Fons Diocesà de Solidaritat

Vols col·laborar? És molt fàcil. Ho pots fer de dues maneres:

-Fent arribar el teu donatiu al compte bancari: **La Caixa ES60 2100 0061 4402 0087 5568**

-O bé des del teu mòbil accedint a l'aplicació del teu banc. Entra a **Bizum** i cerca **“donació”**. El darrer pas és introduir el codi **00580**.

Més informació a: **bisbatdemenorca.org** i **caritasmenorca.org**

Festa de la Mare de Déu del Carme

Actes i celebracions a la parròquia de la Mare de Déu del Carme de Maó

-Dimecres 15 de juliol, a les 20.30 h, presentació de “El silenci de Déu”, el nou llibre de Mn. Bosco Faner. Presentaran Jean Marie, Pau Pons, Mn. Llorenç Sales. Durant la presentació hi haurà recital d'alguns poemes compostats per l'autor.

-Dijous 16 de juliol:

-8.30 h rès del rosari.

-9 h celebració de l'Eucaristia.

- 20.30 h Eucaristia solemne presidida pel bisbe Francesc.

Enguany no hi haurà bereneta després de la celebració

-Com a mesura de seguretat, aquest any no es podrà visitar el cambril de la Mare de Déu.

El bisbe Manuel Mercader i l'Església menorquina durant la Restauració (1875-1890)

Miquel Pons Portella

«In caritate Dei et patientia Christi» (4) (2Te 3,5)

Mons. Manuel Mercader i Arroyo va prendre possessió de la Diòcesi de Menorca dia 1 de gener del 1876 a través d'un procurador. En aquell moment, ell encara romania a Barcelona, on havia anat després de rebre l'ordenació episcopal a Madrid. Finalment, el nou pastor de la nostra Església diocesana arribà a Ciutadella per via marítima a les 10 del matí de dia 21 de gener. Va ésser rebut per les autoritats locals, tant civils com eclesiàstiques. Mentre tocava una banda de música i repicaven totes les campanes de la ciutat, tota la comitiva es dirigí a la Catedral per resar-hi un tedèum.

L'entrada solemne del nou Bisbe de Menorca se celebrà, seguint totes les rúbriques litúrgiques, diumenge dia 30 de gener del 1876. L'ardiaca Sebastià Vives ofereix una descripció detalladíssima d'aquesta cerimònia en el seu conegut Episcopologio de la Santa Iglesia de Menorca (1903). La processó començà a la Plaça de Sant Antoni: el prelat muntava un cavall blanc —seguint la tradició inspirada en l'entrada de Jesús a Jerusalem— i avançava escortat per una colcada de nobles i pagesos, d'acord amb un costum propi de la nostra Diòcesi que vam viure per darra-rra vegada el 1939. L'entrada de la Plaça des Born havia estat adornada amb un arc triomfal, sota el qual Mons. Mercader adorà la veracreu que li oferí el degà de la Catedral. Aleshores es revestí de pontifical i prosseguí el seu trajecte cap a la Catedral. «Las calles —explica l'ardiaca Sebastià Vives, que en fou testimoni presencial— veíanse transformadas en deliciosos paseos con dos hileras de árboles, las fachadas de las

La Catedral de Menorca

Foto: Toni Barber

principales casas de la aristocracia ostentaban ricas colgadas». Els fastos es prolongaren durant tres dies: «espléndidas iluminaciones, escogidas piezas ejecutadas por una banda de música, entusiastas himnos que se cantaban con acompañamiento de nutrida orquesta dirigida por el maestro de Capilla de la Catedral, hermosos y variados fuegos artificiales, como bengalas, cascadas, surtidores, aérea batería, y finalmente un bellissimo transparente con luces de carmín en que se leía: "¡Viva el Obispo"».

Aquella mateixa jornada de principis del 1876, Mons. Manuel Mercader i Arroyo va publicar la seva primera carta pastoral. Es tracta d'un document eclesial molt notable, amb el qual es donaren a conèixer tant l'escut —on apareixien el Sagrat Cor de Jesús i l'Anyell de Déu— com la divisa del nou Bisbe de Menorca: «In caritate Dei et patientia Christi». Es tracta d'una expressió emprada per sant Pau de Tars al final de la Segona carta als cristians de Tessalònica: «que el Senyor encamini els vostres cors cap a l'amor a Déu i cap a la perseverança que ens ve del Crist» (3,5). Després de donar gràcies a Déu «perquè la vostra fe va creixent i l'amor que us teniu augmenta en cada un de vosaltres» (1,3), l'Apòstol adverteix els tessalonicencs perquè no es deixin enganyar «per res ni per ningú» sobre la vinguda de nostre Senyor Jesucrist: «abans ha de venir l'apostasia i ha d'aparèixer l'Home malvat, el Fill de la perdició» (2,1-3). Finalment, com dèiem, sant Pau demana als cristians de Tessalònica que treballin en pau per guanyar-se el pa que

mengen i que no es cansin de fer el bé (3,12-13).

En la seva carta pastoral de dia 30 de gener del 1876, Mons. Mercader defensa amb gran vehemència la unitat catòlica d'Espanya: «romper la unidad religiosa en España, es matar la religión en España, y es matar a España; porque es matar el alma de esta generosa y católica nación». Després d'una recapitulació històrica plena d'entusiasme, el nou Bisbe de Menorca adverteix que només l'Església —«en el vigor de su unidad no perturbada y en el goce de la libertad que su santidad reclama»— pot ajudar el país a emprendre el camí d'una «saludable restauració» i una «administració perfecta». I acaba: «confiemos en que así será, cualesquiera que sean los vaivenes de las cosas públicas, fiados los hijos de la Iglesia en nuestro propio trabajo, todo paz, todo caridad, todo solicitud por levantar los ánimos caídos, vigorizar los espíritus apocados, y abrasar en santo afán de obras buenas los corazones de todos. "In charitate Dei et patientia Christi", conforme hemos adoptado por divisa de nuestras armas».

Així, dia 15 de febrer del 1876, durant la seva primera visita pastoral a la ciutat de Maó, el bisbe Manuel Mercader publicà una circular disposant que s'organitzessin tres dies de rogatives a tots els temples de la Diòcesi de Menorca perquè Déu ajudés les Corts Constituents, obertes aquell mateix dematí, «para el buen acierto en sus tareas encaminadas a mejorar la suerte de este desgraciado país, sobre todo en lo concerniente a la conservación de la unidad católica».

L'escut episcopal del bisbe Manuel Mercader